

Pressi- ja teabeosakond

Euroopa Liidu Kohus
PRESSITEADE nr 110/16
Luxembourg, 12. oktoober 2016

Kohtuotsus (kohtuasi C-166/15)
Aleksandrs Ranks ja Jurijs Vasiļevičs

Tähtajatu kasutamislõaga arvutiprogrammi koopia esimene omandaja võib müüa selle koopia koos lõaga kasutatuna edasi järgmisele omandajale

Seevastu juhul, kui esimesele omandajale esialgu antud koopia materiaalse originaalkandja seisund on halvenenud, see on hävinud või kaotatud, ei tohi ta anda järgmisele omandajale autoriõiguse omaja lõata tagavarakoopia, mille ta on sellest programmist teinud

Lätis esitati Aleksandrs Ranksile ja Jurijs Vasiļevičsile süüdistus eeskätt seoses autoriõigusega kaitstud teoste ebaseadusliku müügiga kuritegeliku ühenduse kaudu ja võõra kaubamärgi tahtliku ebaseadusliku kasutamisega. Nad olivat nimelt müünud 2004. aastal internetipõhist müügiplatvormi kasutades autoriõigusega kaitstud Microsofti eri arvutiprogrammide (eeskätt näiteks tarkvara Microsoft Windows ja bürooautomaatika Microsoft Office versioonid) tagavarakoopiaid. Kuivõrd hinnanguliselt müüdi üle 3000 arvutiprogrammi eksemplari, määrati Microsoftile A. Ranksi ja J. Vasiļevičsi tegevusest tuleneva kahju suuruseks 265 514 eurot.

Asja menetlev Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesu kolēģija (Riia apellatsioonikohus, kriminaalkolleegium, Läti) küsib neil asjaoludel Euroopa Kohtult, kas liidu õigust tuleb tõlgendada nii, et isik, kes on omandanud arvutiprogrammi tagavarakoopia materiaalsel kandjal, mis ei ole originaalkandja, võib liidu direktiivis¹ ette nähtud levitamiseõiguse lõppemise reegli alusel müüa selle koopia edasi, kui esiteks esimesele omandajale antud programmi materiaalse originaalkandja seisund halvenes ja kui teiseks see esimene omandaja on oma selle koopia eksemplari hävitanud või ei kasuta seda enam.

Täna kuulutatud otsuses asub Euroopa Kohus seisukohale, et levitamiseõiguse lõppemise reeglist tuleneb, et **arvutiprogrammi autoriõiguse omaja (käesoleval juhul Microsoft), kes on müünud liidus kõnealuse programmi koopia materiaalsel kandjal (nagu CD-ROM või DVD-ROM) koos tähtajatu kasutamislõaga, ei saa enam keelata esimesel omandajal või hilisematel omandajatel seda koopia edasi müüa, isegi kui lepingutingimused keelavad mis tahes hilisema võõrandamise.**

Kuid esitatud küsimuses käsitletakse **kasutatud** arvutiprogrammi koopia edasimüüki materiaalsel kandjal, mis ei ole originaalkandja, („tagavarakoopia“) isiku poolt, kes on selle ostnud esimese või hilisema omandaja käest.

Euroopa Kohus märgib, et direktiiv annab arvutiprogrammi autoriõiguse omajale programmi osalise või täieliku ajutise või alalise mis tahes vahendite abil ja mis tahes vormis reprodutseerimise ja selle lubamise ainuõiguse, mille suhtes kehtivad selles direktiivis ette nähtud konkreetsed erandid. Sellise arvutiprogrammi koopia õiguspäraselt omandanud isik, mille viis turule õiguse omaja või mis viidi turule tema nõusolekul, võib seetõttu selle koopia kasutatuna edasi müüa, kui selline võõrandamine ei riiva õiguse omajale tagatud reprodutseerimise ainuõigust ning programmi mis tahes reprodutseerimiseks on õiguse omaja luba või see kuulub direktiivis ette nähtud erandite alla.

¹ Vastavalt direktiivile arvutiprogrammide õiguskaitse kohta (nõukogu 14. mai 1991. aasta direktiiv 91/250/EMÜ arvutiprogrammide õiguskaitse kohta, EÜT 1991, L 122, lk 42; ELT eriväljaanne 17/01, lk 114) tuleneb autorõiguse omaniku levitamiseõiguse lõppemise reeglist, et arvutiprogrammi koopia esmamüük liidus õiguse omaja poolt või tema nõusolekul lõpetab kõnealuse koopia levitamise õiguse liidus.

Euroopa Kohus meenutab sellega seoses, et direktiiv näeb ette, et arvutiprogrammi kasutamise õigust omavat isikut ei tohi lepinguga takistada tagavarakoopiat tegemast, kui see on vajalik kõnealuse programmi kasutamiseks. Kõik lepingutingimused, mis on vastuolus selle reeglga, on tühised.

Arvutiprogrammist tagavarakoopia tegemine on seatud seega sõltuvusse kahest tingimusest. Esiteks peab selle koopia tegema isik, kellel on programmi kasutamise õigus, ning teiseks peab koopia olema vajalik programmi kasutamiseks.

Euroopa Kohtu seisukohast tuleb seda reeglit, mis näeb ette erandi arvutiprogrammi autoriõiguse omanaja reprodutseerimise ainuõigusest, tõlgendada kitsalt.

Sellest tuleneb, et arvutiprogrammist saab tagavarakoopia teha ning seda koopiat saab kasutada ainult selle isiku vajaduste rahuldamiseks, kellel on programmi kasutamise õigus; sellest tulenevalt ei saa kõnealune isik seda koopiat kasutada kasutatud programmi edasimüümiseks kolmandale isikule isegi mitte siis, kui programmi materiaalse originaalkandja seisund on halvenenud, see on hävinud või kaotatud.

Euroopa Kohus leiab seega, et direktiivi tuleb tõlgendada nii, et **ehkki sellise arvutiprogrammi koopia, millega käib kaasas tähtajatu kasutamisluba, esimesel omandajal on õigus müüa see koopia ja vastav luba kasutatuna edasi järgmisele omandajale, ei saa ta seevastu juhul, kui talle esialgu antud koopia materiaalse originaalkandja seisund on halvenenud, see on hävinud või kaotatud, anda järgmisele omandajale õiguse omanaja loata tagavarakoopiat, mille ta on sellest programmist teinud.**

MÄRKUS: Eelotsusetaotlus võimaldab liikmesriigi kohtul esitada tema lahendatava vaidluse raames Euroopa Kohtule küsimuse liidu õiguse tõlgendamise või liidu akti kehtivuse kohta. Euroopa Kohus ei lahenda siseriiklikku vaidlust. Eelotsusetaotluse esitanud kohtul tuleb kohtuasi lahendada nii, et see on kooskõlas Euroopa Kohtu lahendiga. Viimati nimetatud lahend on sama moodi siduv kõigile siseriiklikele kohtutele, kes lahendavad sarnast vaidlust.

Ajakirjandusele mõeldud mitteametlik dokument, mis ei ole Euroopa Kohtule siduv.

Otsuse [terviktekst](#) on CURIA veebileheküljel alates selle kuulutamise päevast.

Täiendavat teavet annab Gitte Stadler, ☎ (+352) 4303 3127